

Detmer ten Have (23) is na school direct aan het werk gegaan op het bedrijf van zijn ouders, Menno en Annechien. De taken op het bedrijf in het Groningse Beerta zijn duidelijk verdeeld: Menno doet de varkens, Annechien de administratie en Detmer de akkerbouwtak en de biogasinstallatie. Het geheim van de goede samenwerking? Iedereen heeft zijn eigen verantwoordelijkheden.

Door Marije
Wenneke



‘Niet onder pa en moe’s rokken blijven hangen’

Annechien: “Toen Detmer nog op school zat, deed hij ook al het één en ander op het bedrijf; combineren, stro persen, sproeien. Later is dat nog meer gegroeid en nu hebben we een loonwerktak met mesttransport en een biogasinstallatie op het bedrijf. Zelf hadden we dat extra werk nooit opgezocht, we hadden het al druk zat. Maar nu was het goed uitvoerbaar omdat Detmer er bij is gekomen.”

Menno: “Er loopt niet vaak iets mis op het bedrijf. Juist omdat iedereen zijn eigen taken heeft. En de varkens vragen dagelijks dezelfde hoeveelheid werk, terwijl de akkerbouw veel meer pieken heeft.”

Annechien: “Als iedereen zijn eigen ding maar doet! Natuurlijk springen we wel bij in een andere tak als dat nodig is. Zo help ik ook met het verzorgen van de varkens.”

Regelneef

Annechien: “Detmer mag graag regelen. Dat komt goed van pas in de akkerbouw en bij de biogasinstallatie. Het is echt een sterk punt van hem. Menno heeft dat juist weer veel minder. Het is mooi dat het goed gaat, want het had niet gewerkt als Detmer en Menno hele dagen in de stal boven op elkaars lip hadden moeten zitten. Daar zijn ze te verschillend voor.”

Menno: “Ook al kun je goed met je ouders overweg, hele dagen samenwerken is toch nog weer heel iets anders.”

Annechien: “Het is gewoon veel beter dat het werk verdeeld is en ieder zijn eigen verantwoordelijkheden heeft. Nu Detmer in het bedrijf zit, heeft hij zijn eigen taken en kan daarin zelfstandig worden en zich verder ontwikkelen. Hij moet natuurlijk niet bij pa en moe onder de rokken blijven hangen.”

Andere kijk

Menno: “Op het moment hebben we geen concrete uitbreidingsplannen. We hebben natuurlijk ook net de biogasinstallatie erbij. Het is wel zo dat, als je verder wilt in de toekomst, je ooit moet uitbreiden. Wij zijn in '93 met 200 zeugen begonnen en zitten nu op 300. Als je tegenwoordig wat wilt, moet je wel verdubbelen.”

Annechien: “Detmer zou de varkenstak wel anders aanpakken als hij het voor het zeggen zou hebben. En dat mag ook, hij moet natuurlijk wel de ruimte hebben om zijn eigen keuzes te maken.”

Menno: “Detmer kijkt anders tegen de varkens aan dan ik. We hebben verschillende foklijnen en dat kost misschien wat meer tijd, maar ik zie het probleem niet. Ik denk ook dat het voor Detmer gewoon 300 varkens zijn, terwijl ze voor mij meer betekenis hebben.”

Annechien: “We hebben een vrij ingewikkeld bedrijf. Door de verschillende takken spreid je de risico's wel, maar moet je

‘Zonder biogas was ik wat anders gaan doen’



FOTO'S MARIE WENNEKE

NIEUW 

wel goed blijven focussen. Het heeft voor- en nadelen, maar het scheelt dat we hier met meer mensen zijn. Detmer ziet goed wat er moet gebeuren. Dat is belangrijk en geeft vertrouwen voor de toekomst. Als je geen overzicht hebt, kun je zo'n ingewikkeld bedrijf ook niet aan. Wij vinden het heel positief dat onze zoon in het bedrijf kan komen en zo ervaring voor later kan opdoen.”

Biogasinstallatie

Detmer: “Ik ben meteen na school in het bedrijf gestapt en met de biogasinstallatie aan de gang gegaan. Als die er niet was geweest, was ik misschien wel eerst ergens anders gaan werken. Nu heb ik mijn eigen ding binnen het bedrijf en dat bevalt goed. De eerste jaren in de maatschap vallen niet tegen. Sommige dingen, zoals het regelwerk, kosten wel meer tijd dan ik had verwacht. Met de biogasinstallatie ben ik dagelijks ongeveer twee uur bezig: de vaste stof-invoer vullen, controle en onderhoud aan de motor, olie verversen, enzovoort. De grondstoffen voor de installatie worden gedeeltelijk aangekocht. Dat regel ik ook, bovendien doen we er sindsdien ook mesttransport bij. Samen is het een dagtaak.”

Anders doen

Detmer: “Toen ik nog op school zat, was ik al bezig met

gewasverzorging. Dat was meestal zo klaar. Toen de buurman emigreerde, deed ik dat land erbij. Zo groeide ik in de akkerbouw en het loonwerk. Met de varkens bemoei ik me niet echt, dat kan later nog wel. Zoals mijn vader nu bezig is met de fokkerij, zie ik mezelf nog niet doen in de toekomst. Ik zou het anders aanpakken, wat opschonen in de lijnen. Niet drie foklijnen, maar slechts één. Nu kost het allemaal heel veel tijd, dat moet ook anders kunnen. Nu kom ik echter nog niet zoveel in de stal, misschien is het anders als je er hele dagen bent.”

Varkens blijven

Detmer: “Of ik een voorkeur heb voor een bepaalde tak op het bedrijf? Niet echt, en voor een goedlopend akkerbouwbedrijf moet je eigenlijk twee of drie keer zo groot zijn. Wat betreft de biogasinstallatie moeten we nog maar zien wat er over tien jaar, als de subsidie is afgelopen, gebeurt. De varkens, die blijven wel. Op het moment gaat het vrij goed zo. Als iedereen zich maar met zijn eigen dingen bezighoudt. Ik ben overigens wel blij dat mijn moeder het papierwerk doet. Het verbaast me altijd wel dat ze, naast haar drukke werkzaamheden als LTO vakgroepvoorzitter varkenshouderij, het toch altijd weer op tijd klaar heeft.” ←

Bedrijfsgegevens:

300 fokzeugen
1300 opfokzeugen
1400 vleesvarkens
120 ha akkerbouw
Biogasinstallatie van
0,6 megawatt
Kleine loonwerktak
2 medewerkers